Europejskie Korzenie Poznania

European Roots of Poznań

Zespół Akt miasta Poznania, przechowywany w Archiwum Państwowym w Poznaniu, liczący blisko 3000 rękopisów, to najcenniejszy zbiór źródeł rękopiśmiennych, w których odzwierciedla się napływ ludności europejskiej do stolicy Wielkopolski. Zjawisko migracji cudzoziemców do Poznania możemy obserwować już od chwili lokacji w 1253 roku.
Miasto poprzez stulecia utrzymywało ścisłe kontakty handlowe z licznymi miastami europejskimi leżącymi przy szlaku wodnym wiodącym spławną Wartą do Szczecina i dalej poprzez Morze Bałtyckie i Morze Północne z wieloma miastami Starego Kontynentu. Dwa ważne szlaki lądowe, przebiegające poprzez Poznań, łączyły jego zachodnią część z Rusią oraz południe z Państwem Zakonnym w Prusach. Znaczenie miasta w handlu europejskim w dużym stopniu decydowało o jego wyborze na miejsce, gdzie można byłoby realizować życiowe plany.

The Akta miasta Poznania archival unit includes nearly 3000 manuscripts. It is the most valuable collection of sources in which the influx of citizens arriving from Europe to the Greater Poland's capital can be seen. This process can be observed from the moment of it being granted municipal rights (1253).
Through centuries the city was trading with numerous cities on the water route from the Warta river to Stettin and further, through the Baltic and North Seas. Two important land routes crossing through Poznan were connecting its western part with Rus and the southern one with the lands of the Teutonic Order. The significance of the city in the European commerce was a highly important factor in choosing a place where one's life plans could be fulfilled.

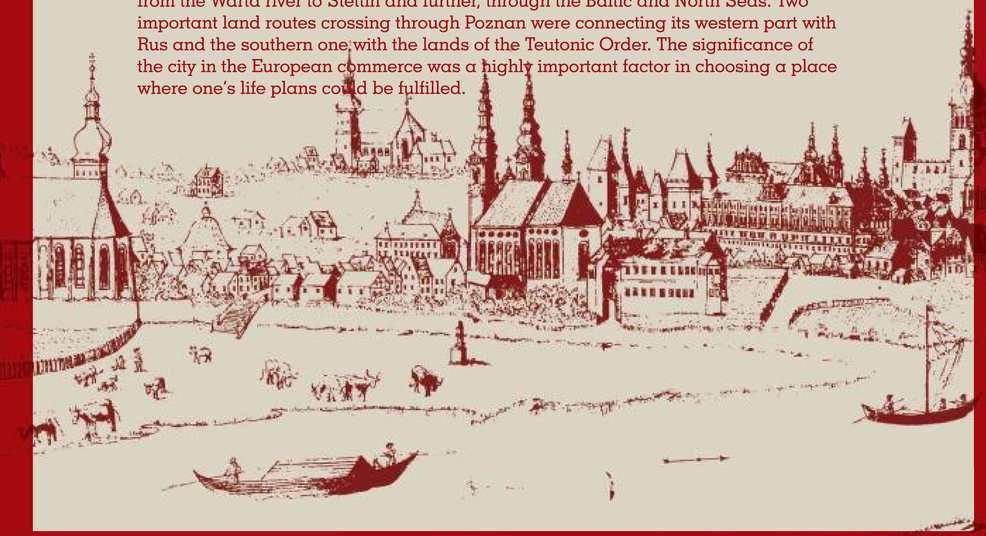

Widok Poznania autorstwa F. B. Wernera. Zbiory Muzeum Narodowego w Poznaniu.
F. B. Werner. The landscape of Poznań. From the collection National of National. Museum in Poznań.

ARCHIWA PAŃSTWOWE
ARCHIWUM PAŃSTWOWE W POZNANIU

NACZELNA DYREKCJA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

Muzeum Narodowe w Poznaniu

Święty Florian chroni miasto Poznań przed pożarem. Obraz Wacława Graffa. Zbiory Muzeum Narodowego w Poznaniu.

Saint Roch protects the city of Poznan against a fire. By Vaclav Graff. From the collection of National Museum in Poznan.

Wacław Graff, malarz z Brna w Czechach prawo miejskie Poznania przyjął w roku 1722. Z liczby zachowanych dzieł (obrazy na płótnie, malowidła ścienne), wynika, że był uznanym artystą cieszącym się dużym szacunkiem wśród mieszczan, duchowieństwa. Do najcenniejszych dzieł Venceslava Graffa zalicza się obraz przedstawiający św. Floriana ochraniającego gród Przemysła przed pożogą. Dzieło to wykonane do kościoła św. Rocha na przedmieściu Łacina, zwanym Miasteczkiem, Przedmieściem św. Rocha, ukazuje panoramę stolicy Wielkopolski od strony północnej.

Vaclav (Wacław) Graff, the painter from Brno in Bohemia, obtained Poznan's citizenship in 1722. From a number of his survived works (paintings on canvas and on wall) it can be presumed that he was a recognized artist, respected among the burghers and the clergy. One of his most valuable works is depicting Saint Florian protecting the gord of King Przemysl against a fire. It was created for the Church of Saint Roch in the Lacina (also Miasteczko or Saint Roch outskirts) suburb and shows the view of the Greater Poland capital from the northern side.

Korespondencja. XVI wiek.

The 16 th Century Correspondence of the City of Poznań.

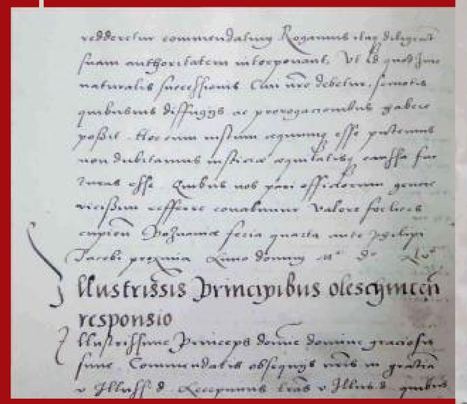

01 APP, Akta miasta Poznania I 39 – Oleśnica.

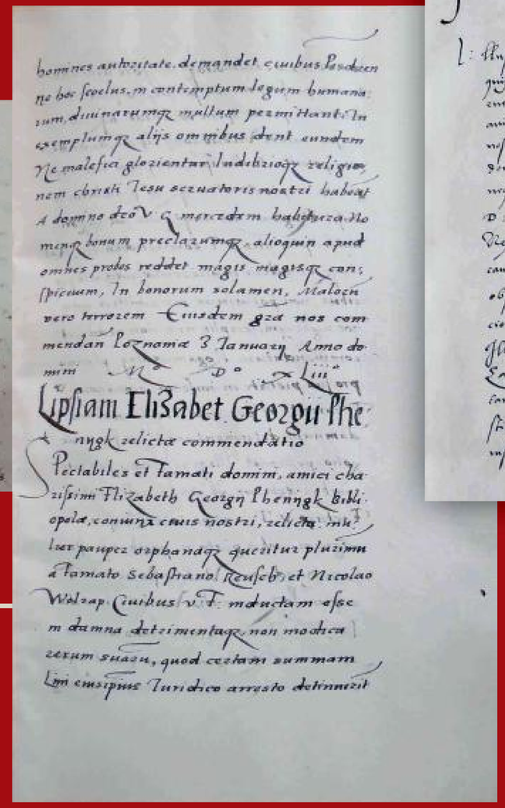

02 APP, Akta miasta Poznania I 39 – Lipsk (Deutschland).

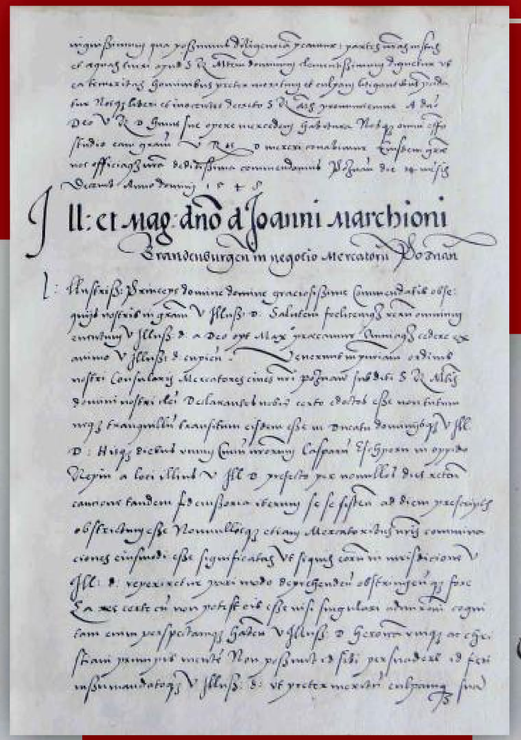

03 APP, Akta miasta Poznania I 39 – Jan, elektor Brandenburgii.

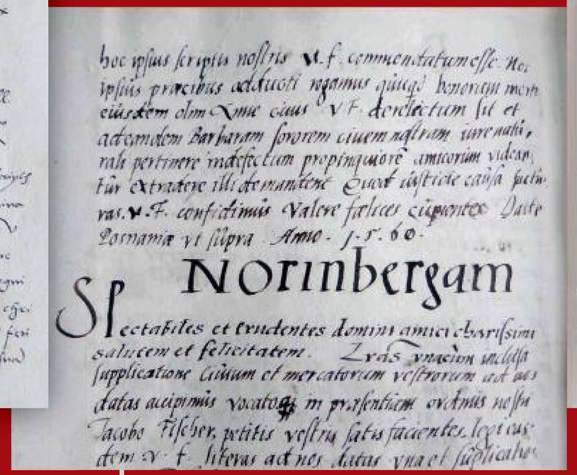

04 APP, Akta miasta Poznania I 40 – Norymberga (Nürnberg -Deutschland).

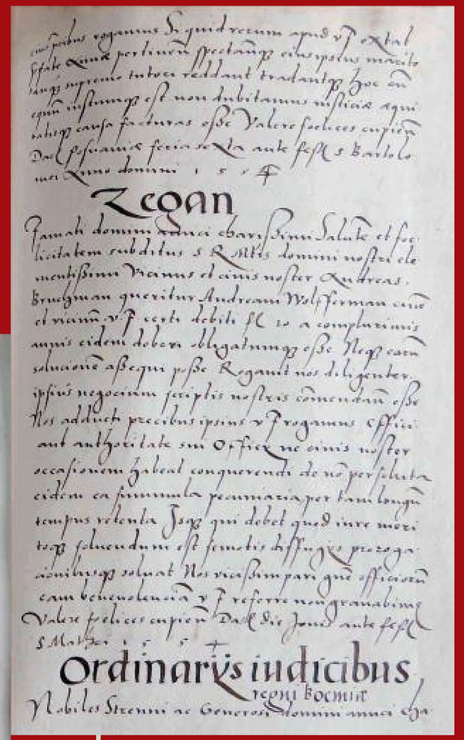

05 APP, Akta miasta Poznania I 40 – Żagań (Sagan).

Europejczycy, przyjmujący prawo miejskie Poznania, stawali się jego pełnoprawnymi obywatelami, korzystającymi z wszelakich przywilejów, którymi władcy polscy obdarzyli jego mieszkańców. Władze miejskie zaś otaczały ich opieką prawną. Ich obecność była korzystna dla miasta, które często korzystało z umiejętności ludności napływowej. Liczni przybysze z Austrii, Czech, Francji, Italii, Niderlandów, Niemiec (Brandenburgia, Saksonia, Turyngia, itd.), Szkocji, Szwajcarii, Szwecji i wielu innych krajów swoją codzienną pracą, kunsztownymi wyrobami rzemieślniczymi, wiedzą, umiejętnościami artystycznymi, latami wpisywali się na karty dziejów miasta, prowincji wielkopolskiej, Królestwa i Rzeczypospolitej Obojga Narodów. To oni ze swoją znajomością rodzinnych stron, obyciem językowym, utrzymywali rozległe kontakty handlowe z wieloma miastami Starego Kontynentu.

Europeans who admitted to the Poznan municipal law became full-fledged citizens who could benefit from any privileges bestowed on them by the Polish rulers. The city authorities granted them legal protection. Their presence was key for the city – it often profited from the newcomers' skills. Many foreigners were coming from Austria, Bohemia, France, Germany (Brandenburg, Saxony, Thuringia etc.), Italy, the Netherlands, Scotland, Sweden, Switzerland and many other countries. They became significant figures in the history of Poznan, Greater Poland, the Commonwealth and its member state, the Kingdom of Poland.

Wir Ober Aeltester Geschworner und andere Meister des in der Königlichen Haupt Stadt Posen bescheinigen hiermit daß gegenwärtiger Geselle Namens von gebürtig so Jahr all von Statur auch Haaren ist bey uns allhier Jahr Wochen in Arbeit gestanden und sich solcher Zeit über treu fleißig stille friedsam und ehrlich, wie einem ieglichen Handwerks Burschen gebühret verhalten hat welches wir also attestiren und deßhalben unsere sämmtliche Mit Meister diesen Gesellen nach Handwerks Gebrauch überall zufördern geziemend ersuchen wollen So geschehen Posen den Anno 1796.

Widok miasta Poznania. Świadectwo moralności ptasznika poznańskiego Traugotta Liedlicha. 1796 r. APP, Cechy miasta Gniezno 33.

The landscape of Poznan from a letter of good parentage of a Poznanian fowler, Traugott Liedlich. 1796, State Archives of Poznań, The Guilds of the City of Gniezno 33.

Lektura dwóch rękopisów z zespołu Akta miasta Poznania znajdujących się w Archiwum Państwowym w Poznaniu odnotowuje blisko 2000 cudzoziemców z Europy zachodniej osiadłych w Poznaniu w latach 1575-1793. Reprezentują oni różne kraje i części Świętego Imperium Rzymskiego: od Austrii, przez Brandenburgię, Gallię (Francję), Italię, Meklemburgię, Nadrenię, Niderlandy, Nową Marchię, Saksonię, Szkocję czy Szwecję po Śląsk.
Ten bogaty materiał posłużył do stworzenie komputerowej bazy danych ludności napływowej do Poznania. Obejmie ona także inne miasta historycznej Wielkopolski (Gostyń, Kościan, Ostrów Wielkopolski, Wschowa). Znajdą się tam również informacje o konwersjach cudzoziemców i inne dane oraz fotokopie płyt nagrobnych i epitafiów. Baza ta będzie dostępna wkrótce.

When studying two manuscripts from the Acts of the City of Poznań (Akta miasta Poznania) archival fond (preserved in the State Archives of Poznań) one can encounter nearly two thousand foreigners from the Western Europe who settled in Poznań from 1575 to 1793. They represent various countries and parts of the Holy Roman Empire: from Austria, through Brandenburg, Gallia (France), Italy, Mecklenburg, the Netherlands, Neumark, Rheinland, Saxony, Scotland and Sweden to Silesia.
This rich material was used to create the virtual database of the newcomers to Poznań. It will also include other cities of the historical Greater Poland area (Gostyń, Kościan, Ostrów Wielkopolski and Wschowa). Information about the foreigners' conversions, photocopies of the epitaphs and gravestones and other data can also be found there. It will be available soon.

Trzebnica. Widok miasta według Topografii F. B. Wernera. Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego

Trzebnica. The view of the city from the F. B. Wernher's Topographiae. From the Wroclaw University Library.

Zwornik z herbem Czech przypominający panowanie Przemyślidów w Polsce w początkach XIV stulecia. Zbiory Muzeum Narodowego w Poznaniu.

A keystone with the Bohemian coat of arms, recalling the Premyslids' rule in Poland in the beginning of the 14th century. From the collection of National Museum in Poznan.

Emigracja europejska do miast wielkopolskich to temat niszowy w dorobku historiografii. Uwagę zwracają prace J. Miki, A. Gąsiorowskiego, A. Brosiga, uczonych niemieckich (Weber) i publikacje o pomniejszym znaczeniu. Rozważania z reguły dotyczą przedstawicieli rzemiosł artystycznych. Dominują zainteresowania ludnością napływową do dużych miast (Poznań, Wschowa, Międzyrzecz). Stopniowo są one ukierunkowywane na mniejsze ośrodki (Bnin, Gostyń, Grodzisk Wielkopolski, Kórnik, Obrzycko, Ostroróg). Nowym elementem w badaniach są inskrypcje zachowane na płytach nagrobnych, epitafiach (Leszno, Międzychód, Rakoniewice, Sarnowa, Śmigiel, Żychlin pod Koninem), miastach śląskich, nowomarchijskich oraz brandenburskich (Brzeg nad Odrą, Góra, Gubin, Kożuchów).

The European migration to the Greater Poland cities is a niche subject in historiography. Noteworthy are the works of Marian Józef Mika, Antoni Gąsiorowski, Antoni Brosig, German scholars (Weber) and a few publications of lower significance. They are, as a general rule, concerning the representatives of artistic crafts, goldsmith, painters, masons, watchmakers, pewterers etc. Much more attention is drawn to the statistical data rather than the fates of those who came to Poland. The scholarly interest of migration to large cities (Poznań, Wschowa, Międzyrzecz) is dominating. However, it gradually changes in favour of the smaller towns (Bnin, Gostyń, Grodzisk Wielkopolski, Kórnik, Obrzycko, Ostroróg). A new element in this research is the inclusion of preserved inscriptions and epitaphs on gravestones in the cities of Greater Poland (Leszno, Międzychód, Rakoniewice, Sarnowa, Śmigiel, Żychlin near Konin), but also in the – formerly – municipal centers of Silesia, Neumark and Brandenburg (Brzeg nad Odrą, Góra Śląska, Gubiń, Kożuchów).

Głogów. Widok miasta według Topografii F. B. Wernera. Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego

Glogow. The view of the city from the F. B. Wernher's Topographiae. From the Wroclaw University Library.

Zegar stołowy, tzw. kaflowy. Dzieło J. F. Huhna, około 1730 r. Zbiory Muzeum Narodowego w Poznaniu.

A table (tiled) clock. Work of J. F. Huhn, ca. 1730. From the collection of National Museum in Poznan.

„Najbliższa Europa" to tereny leżące na styku Wielkopolski z Księstwem Zachodnio-Pomorskim, Nową Marchią, Marchią Brandeburską i Śląskiem. Z tych ternów do Poznania przybyło najwięcej osób, by tu szukać swoich życiowych szans lub schronienia przed prześladowaniami religijnymi (zwłaszcza w czasach wojny trzydziestoletniej 1618-1648). Ich obecnosć w Poznaniu potwierdzają liczne wpisy do ksiag burmistrzowskich oraz dwóch ksiąg przyjęć do prawa miejskiego (APP, Akta miasta Poznania I 273, 274).

The Greater Poland's border with the Duchy of Western Pomerania, the Neumark, the Margraviate of Brandenburg and Silesia is called „The Nearest Europe". From these territories a paramount number of newcomers arrived. They sought new prospects for their life or protection from religious persecution (particularly during the Thirty Years' War). Their presence in the city is confirmed by the numerous records in the mayoral ledgers and the two registers of admission to the municipal law (APP, Akta miasta Poznań I 273, 274).

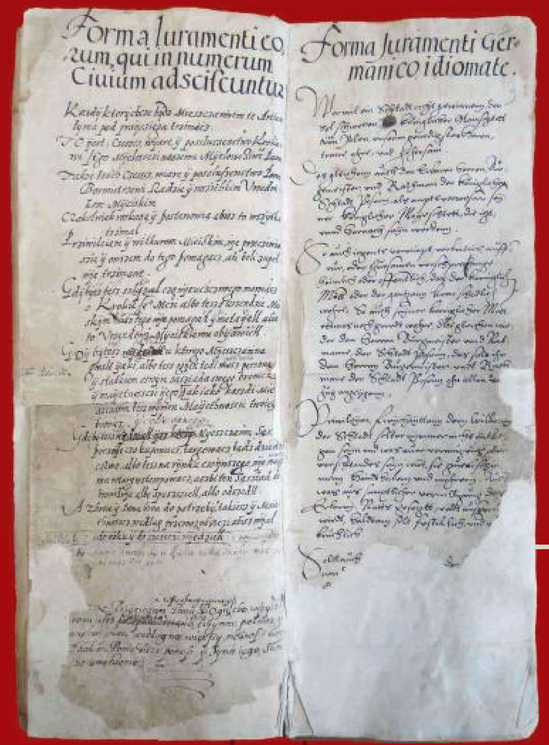

Akta miasta Poznania I 273 – księgi przyjęć do prawa miejskiego.

Akta miasta Poznania I 274 – księgi przyjęć do prawa miejskiego.

Mapa Księstwa Pomorskiego Eilhardusa Lubinusa (1565-1621). Zbiory muzealne Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie.

The Eilhardus Lubinus' (1565-1621) Map of the Duchy of Pomerania. From the collection of The Pomeranian Dukes' Castle in Szczecin.

Liczba nowych obywateli Poznania co roku była zróżnicowana. Były lata, kiedy miasto stawało się miejscem docelowym kilkunastu emigrantów, ale i takie, kiedy nie dotarł ani jeden, co wynikało z tamtejszej sytuacji (epidemia, wojna). Wpływ na to miała także sytuacja w kraju rodzinnym potencjalnego przybysza (np. prześladowania religijne w XVIII w., Macedonia, miasto Moscopole).

The new citizens of Poznan were a diverse group, year by year. There were years when the city became the destination of a few dozens of migrants but also those when no one arrived, for the reason of then situation (epidemic, war). The decision was influenced also by the situation in the potential newcomer's country of origin (eg. religious persecution – in 18th century – Macedonia, the city of Moscopole).

Zegar, dzieło B. Winchardta. Zbiory Muzeum Narodowego w Poznaniu.

A clock, created by B. Winchardt, from the collection of National Museum in Poznan.

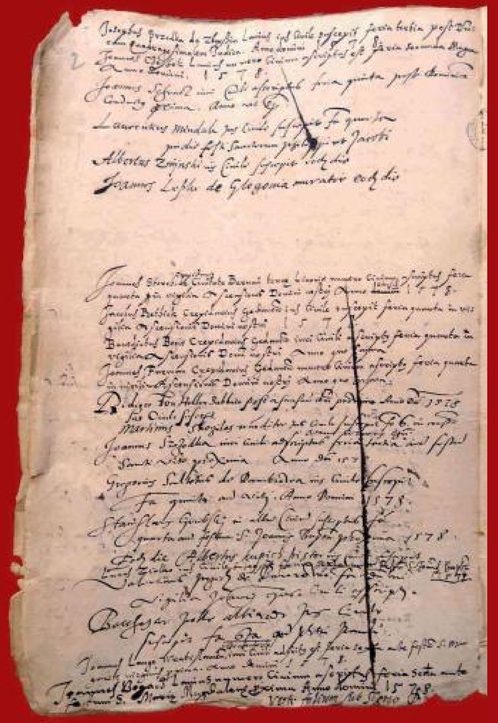

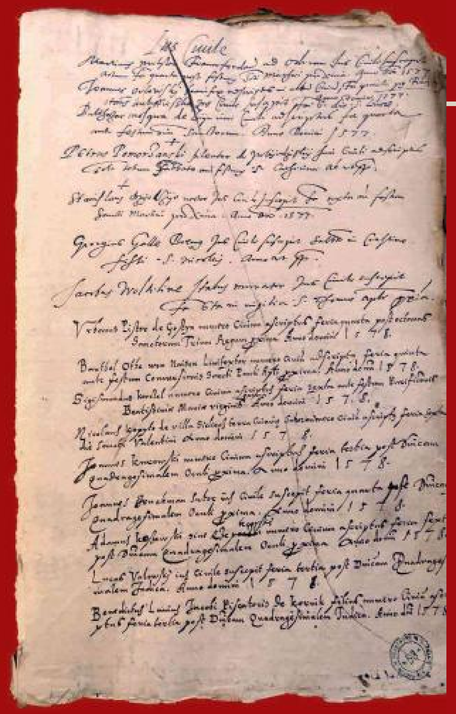

Akta miasta Poznania I 148, wpisy przyjęć do prawa miejskiego z lat 1577, 1578.

State Archives of Poznań, Files of the City of Poznań I 148.

Mapa bogato zdobiona widokami miast pomorskich.

A map ornated by the Pomeranian cities' landscapes.

Człowiekowi szukającemu swojego miejsca w świecie od dawna towarzyszyły dokumenty określające jego tożsamość. To przede wszystkim świadectwo dobrego urodzenia (wystawione przez władze rodzinnego miasta) i świadectwo chrztu, w których odnajdujemy dane osobowe ich właściciela oraz jego rodziców. Te dokumenty otwierały przed nim bractwa cechowe, do których obowiązkowa przynależność w zasadniczy sposób określała miejsce człowieka w strukturze społecznej miasta będącego końcowym etapem peregrynacji.
Jednym z większych ośrodków handlowych na szlaku Odra – Warta był Szczecin, z którego pochodzili nowi obywatele Poznania, wymienieni w latach:
1605 – Jacobus Maierman, 1622 – Joachimus Petzken, 1659 – Nicolaus Haslo, 1673 – Henricus Fischer, 1741 – Martinus Hillebrandt, 1746 - Petrus Rami (Gallus Stetini), 1781 – Engel.

Individuals seeking their place in the world have for a long time been accompanied by the documents which determined their identity. They are mainly comprised of a letter of good parentage (given by the authorities of one's home city) and baptism certificate, in which personal details about such person and their parents can be found. These documents could permit them to join a guild – in which membership was obligatory. These records determined in a fundamental way an individual's place in the societal structure of the city of destination.
One major trade center on the Oder-Warta route was Stettin (Szczecin), from which came new citizens of Poznan, mentioned in years: 1605 - Jacobus Maierman, 1622 - Joachimus Petzken, 1659 - Nicolaus Haslo, 1673 - Henricus Fischer, 1741 - Martinus Hillebrandt, 1746 - Petrus Rami (Gallus Stetini), 1781 – Engel.

Widoki miast Księstwa Pomorskiego. Mapa Lubinusa.

The city landscapes of Duchy of Pomerania, from the Lubinus' Map.

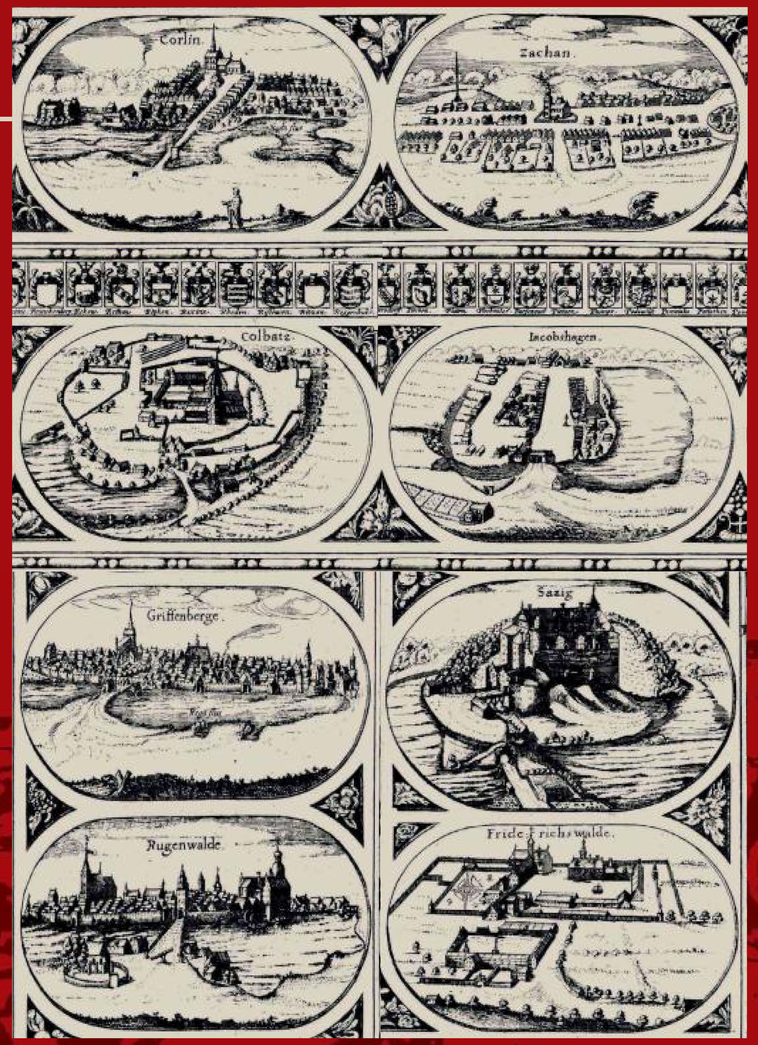

Zespół *Akta miasta Poznania*, przechowywany w Archiwum Państwowym w Poznaniu, obfituje w liczne materiały poświadczające obecność stolicy Wielkopolski w europejskiej przestrzeni gospodarczej, kulturowej, społecznej i politycznej. Wymownym tego świadectwem jest korespondencja z władcami licznych miast Starego Kontynentu, m.in. Erfurtu, Norymbergii, Żagania oraz klasztorami (np. Neu Zelle – opactwo cysterskie), zawarta w rękopisie o archiwalnej sygnaturze I 39 z owego zbioru.
Z Sulechowa pochodzili wspomniani w latach 1592 – Adamus Wrosth, 1605 – Simon Warcher, 1609 – Adamus Waicher, 1631 – Henricus Hanthe, 1780 – Joannes Eitner, 1788 – Joannes Henricus Henning.

The *Akta miasta Poznania* archival fond, stored in the State Archive of Poznan, is teeming with sources confirming the presence of the Greater Poland's capital in the European commercial, cultural, societal and political space. A meaningful evidence of this is correspondence with authorities of various European cities (Erfurt, Nuremberg, Zagan) and monasteries – for example the Cisterian abbey of Neu Zelle. It is a part of the manuscript of archival signature I 30 from aforementioned fond.
From Sulechow came: mentioned in 1592 Adamus Wrosth, in 1605 - Simon Warcher, in 1609 - Adamus Waicher, in 1631 - Henricus Hanthe, in 1780 - Joannes Eitner and in 1788 - Joannes Henricus Henning.

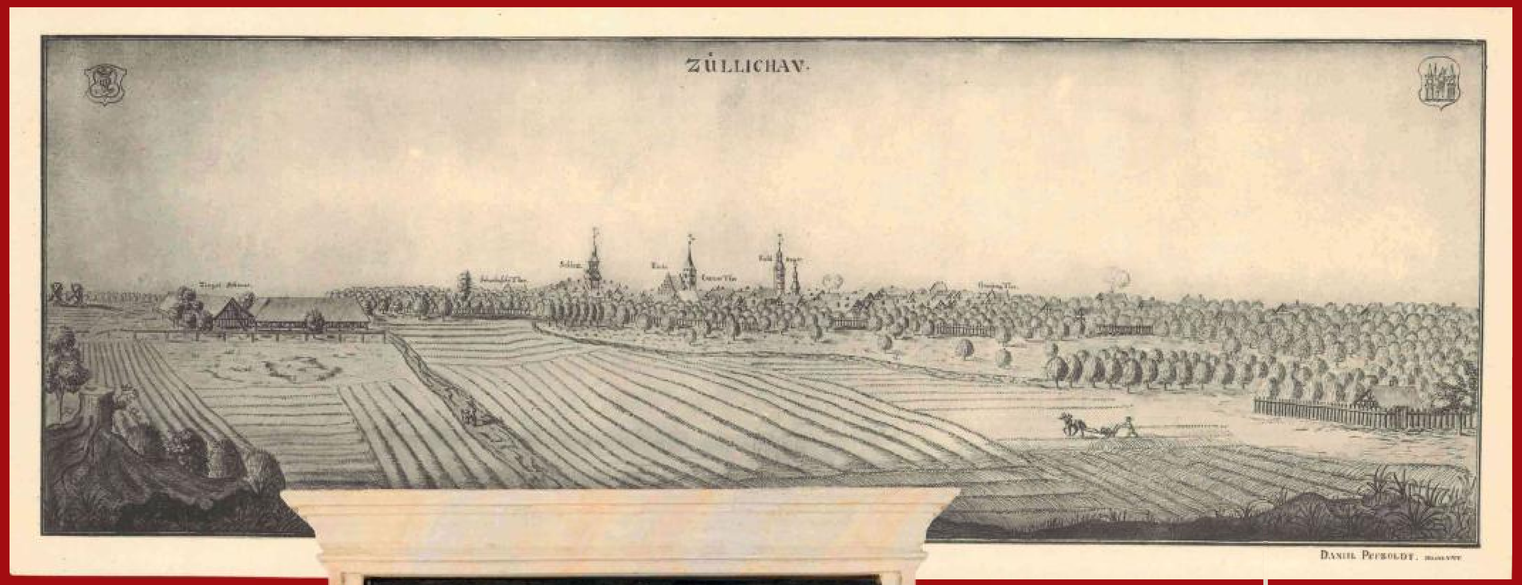

Daniel Petzold, *Sulechów*, ok. 1710-1715. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim.

Daniel Petzold, *Züllichau*, ca. 1710-1715. From the collection of Zbigniew Herbert Voivodeship and Municipal Public Library in Gorzow Wielkopolski.

Tablica z Ratyzbony. Zbiory Muzeum Narodowego w Poznaniu.

A plate from Regensburg. From the collection of National Museum in Poznan.

Wykazy obciążeń fiskalnych (szosu, pogłównego, podymnego i innych podatków), spisywane przez władze miasta niemalże co roku, podawały nie tylko sumy płacone do skarbu państwa oraz na potrzeby samorządu województwa wielkopolskiego i miasta. Uwzględniały także miejsce właściciela kamienicy w przestrzeni zurbanizowanej (rynek, ulice, przedmieścia, wsie i jurydyki, a nawet baszty, bramy i wykusze w murach obronnych), jego zawód oraz wzmianki o osobach, zamieszkujących pod wspólnym dachem kamienicę lub domostwo.

A taxation register (mainly chimney, poll and szos tax), created by the city authorities nearly every year, was not merely a ledger of sums paid to the state, voivodeship or city treasury. It additionally showed tenement owners' place of residence in the city (such as the market, streets, suburbs, villages and *jurydykas* and even keeps, gates and oriels in the walls), their occupation and references to people living in the same abode.

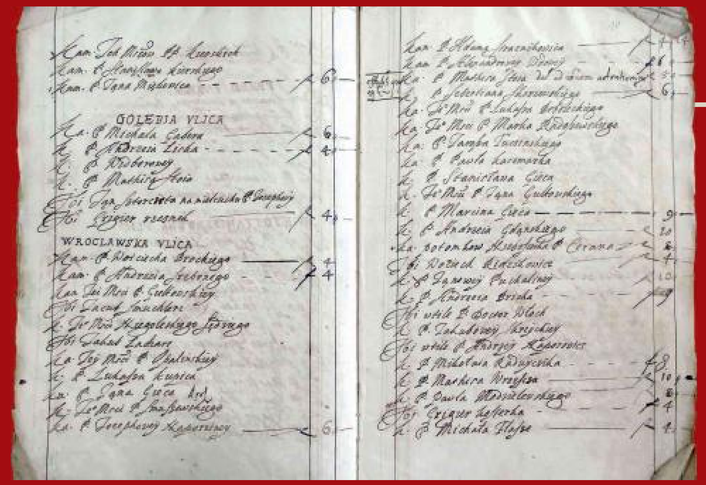

Wykaz szosu płaconego przez mieszczan poznańskich w 1629 r., APP, Akta miasta Poznania I 1763, k. 10. Wśród mieszkańców ulicy Wrocławskiej wymieniono Andrzeja Gdańskiego oraz Doktora Włocha.

The szos taxation register paid by the burghers of Poznan in 1629, APP, Akta m. Poznań I 1763, k. 10. Among the denizens of Wroclawska street Andrew (Andrzej) Gdanski and Doctor Wloch (from an unnamed Italian city-state) have been mentioned.

Daniel Petzold, *Sulęcin*, ok. 1710-1715. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim.

Daniel Petzold, *Zilentzig*, ca. 1710-1715. From the collection of Zbigniew Herbert Voivodeship and Municipal Public Library in Gorzow Wielkopolski.

Płyta epitafijna Zachariasza, obywatela Norymbergi, który zmarł w Poznaniu w 1586 r.

An epitaph plate of Zacharias (Zachariasz), a citizen of Nuremberg, who died in Poznan in 1586.

Testamenty i pośmiertne inwentarze ruchomości i nieruchomości mieszczan poznańskich, często przybyszy z zachodniej Europy, to doskonałe świadectwo spełnionych lub niespełnionych nadziei emigranta, który znalazł w mieście życiową przystań. Testament Jakuba Kanadeja, konwisarza pochodzącego ze Szkocji, to zapewne bardzo ekspresywny przykład człowieka, który bez wątpienia był jednym z najwybitniejszych konwisarzy działających w Wielkopolsce w pierwszej połowie XVII w.

The testaments and registers of assets (both movable and immovable) of the burghers of Poznan – often arriving from the Western Europe – are brilliant examples of fullfilled (or unfullfiled) hopes of such individual, who found their haven in the city. A will of James (Jakub) Kanadej, a pewterer from Scotland, is surely a very expressive symbol of a person, who undoubtedly was one of the finest representatives of this profession. He created works in Greater Poland in the first half of the 17th century.

Jakub Kanadej, konwisarz poznański, pochodzący ze Szkocji. Talerzyk cynowy z pierwszej połowy XVII w. Zbiory Muzeum Narodowego w Poznaniu.

James (Jakub) Kanadej, a pewterer from Poznan, coming from Scotland. Tin plate from the 1st half of 17th century. From the collection of National Museum in Poznan.

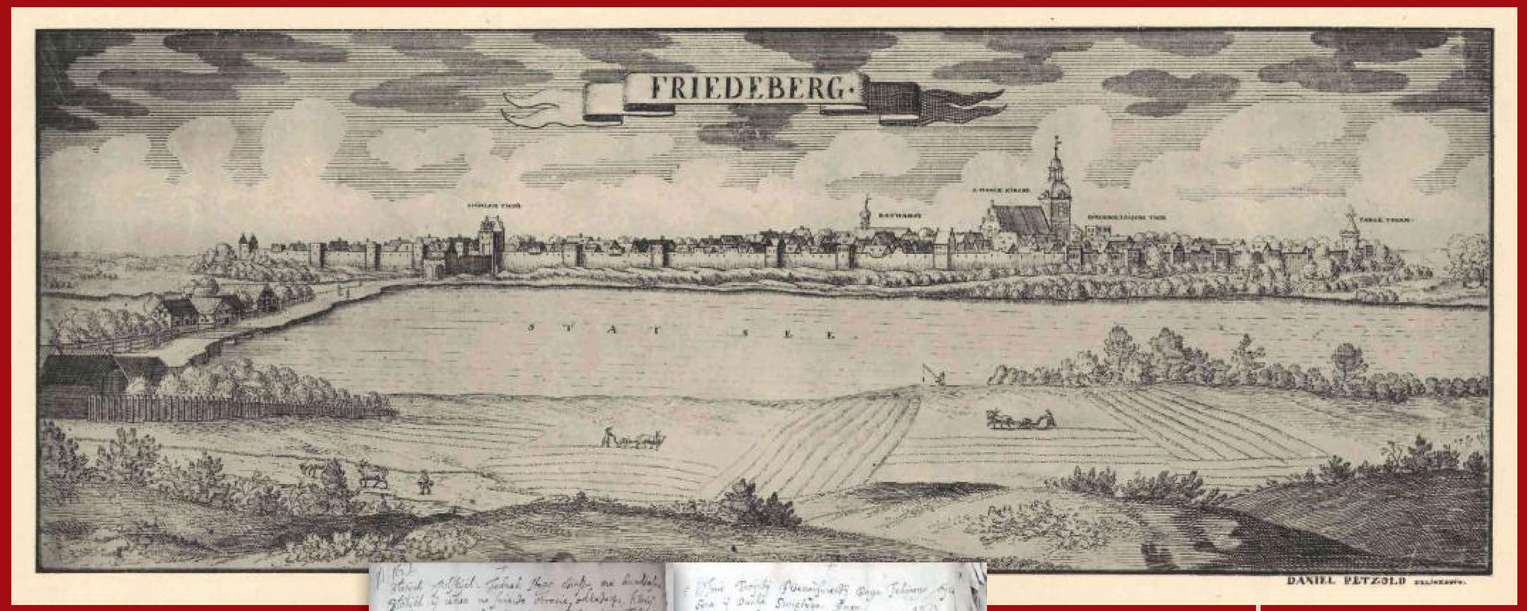

Daniel Petzold, Strzelce Krajeńskie, z lat 1710-1715. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim.

Daniel Petzold, Friedeberg, ca. 1710-1715. From the collection of Zbigniew Herbert Voivodeship and Municipal Public Library in Gorzow Wielkopolski.

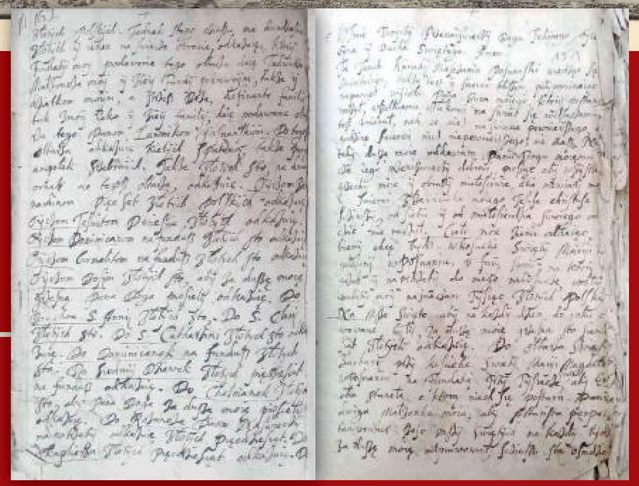

Testament Jakuba Kanadeja. APP, Akta miasta Poznania I 634.

The last will of James (Jakub) Kanadej. APP, Akta miasta Poznania I 634.

Album – jedna z ksiąg miasta Poznania, zestawiająca przysięgi nowych obywateli – została założona w 1709 r. Dopiero od 1721 r. poczęto systematycznie wpisywać przybyszów. To skutek epidemii lat 1709-1711. Tego roku w Poznaniu osiedlili się Godfryd Lange, stolarz (mensator) ze śląskiej Oławy, Adam Wulff, krawiec, który przybył z miasta Plaza w Saksonii oraz Konrad Szwarc, typograf (drukarz) z Zurychu w Szwajcarii. Krzysztof Hersz, białoskórnik, dotarł z Żagania.
To zaledwie 4 osoby spośród 7 nowych obywateli.

An album – one of the city books of Poznań which compiled the vows of the new citizens – was created in 1709, though the information about them was systematically inscribed into it only from 1721. It is a result of the great epidemic of 1709-1711. That year in the city settled: Gottfried (Godfryd) Lange, a carpenter (mensator) from Oława in Silesia, Adam Wulff, a tailor, who arrived from the city of Plaza in Saxony and Conrad (Konrad) Szwarc, a typograph (printer), from Zurich in Switzerland. Christopher (Krzysztof) Hersz, a white tanner, came from Żagań. Only 4 people among 7 new citizens have been mentioned here.

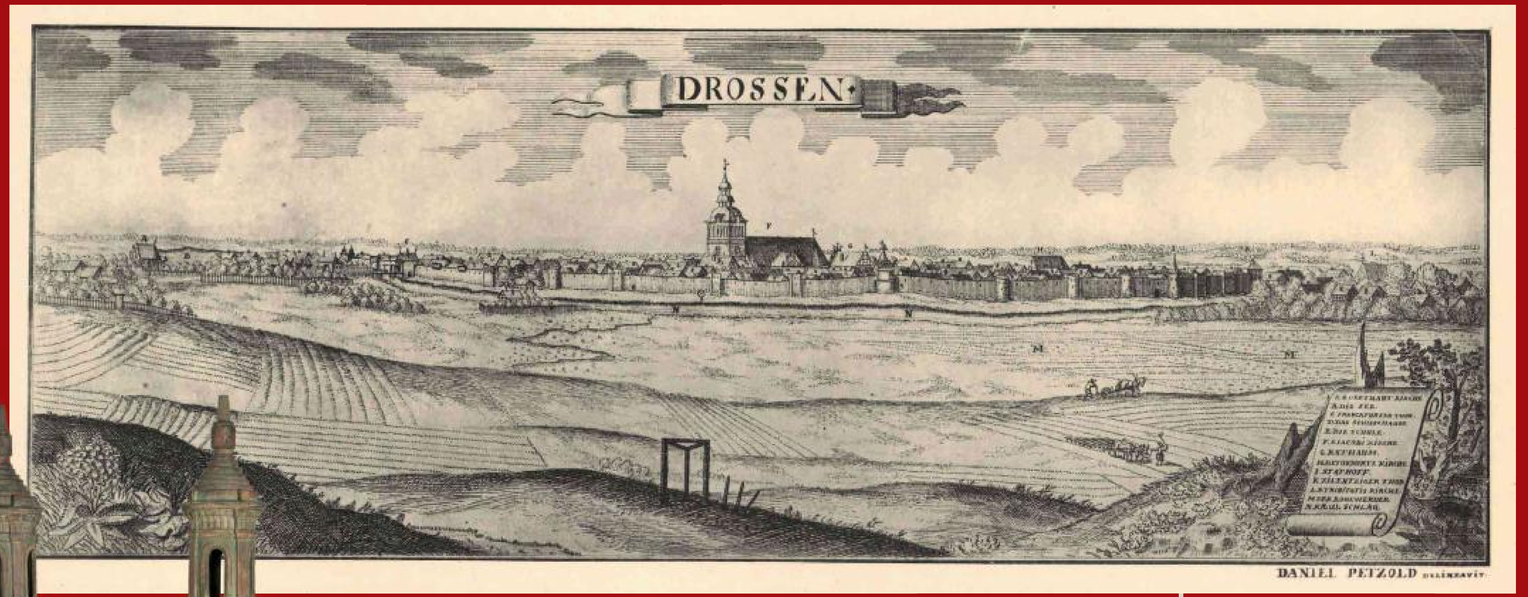

Daniel Petzold. Widok Ośna Lubuskiego z lat 1710-1715. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim.

Daniel Petzold. Widok Ośna Lubuskiego z lat 1710-1715. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim.

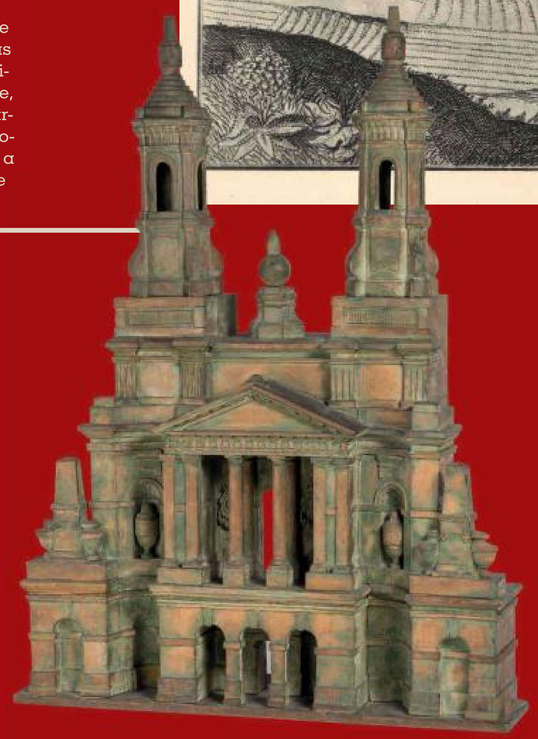

Efraim Schroeger. Model fasady kościoła katedralnego w Poznaniu. 1779 r. Zbiory Muzeum Narodowego w Poznaniu.

Efraim Schroeger. Model fasady kościoła katedralnego w Poznaniu. 1779 r. Zbiory Muzeum Narodowegow Poznaniu.

Liczną grupę ludności napływowej stanowili mieszkańcy miast Nowej Marchii, położonych przy ważnych lądowych i wodnych szlakach handlowych łączących Wielkopolskę z Europą Zachodnią. Można w tym miejscu wymienić znanego z roku 1576 Georgiusa Wokabela z Landsberga (nad Wartą?).

A sizeable part of newly arrived migrants were the burghers of Neumark cities. They were situated on many important trade routes (both on land and water) connecting Greater Poland to the Western Europe. One such person may be Georgius Wokabel from Landsberg (on the Warta?), known from 1576.

Daniel Petzold, *Gorzów Wielkopolski*, 1710-1715. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim.

Daniel Petzold, *Landsberg an der Warthe*, ca. 1710-1715. From the collection of Zbigniew Herbert Voivodeship and Municipal Public Library in Gorzow Wielkopolski.

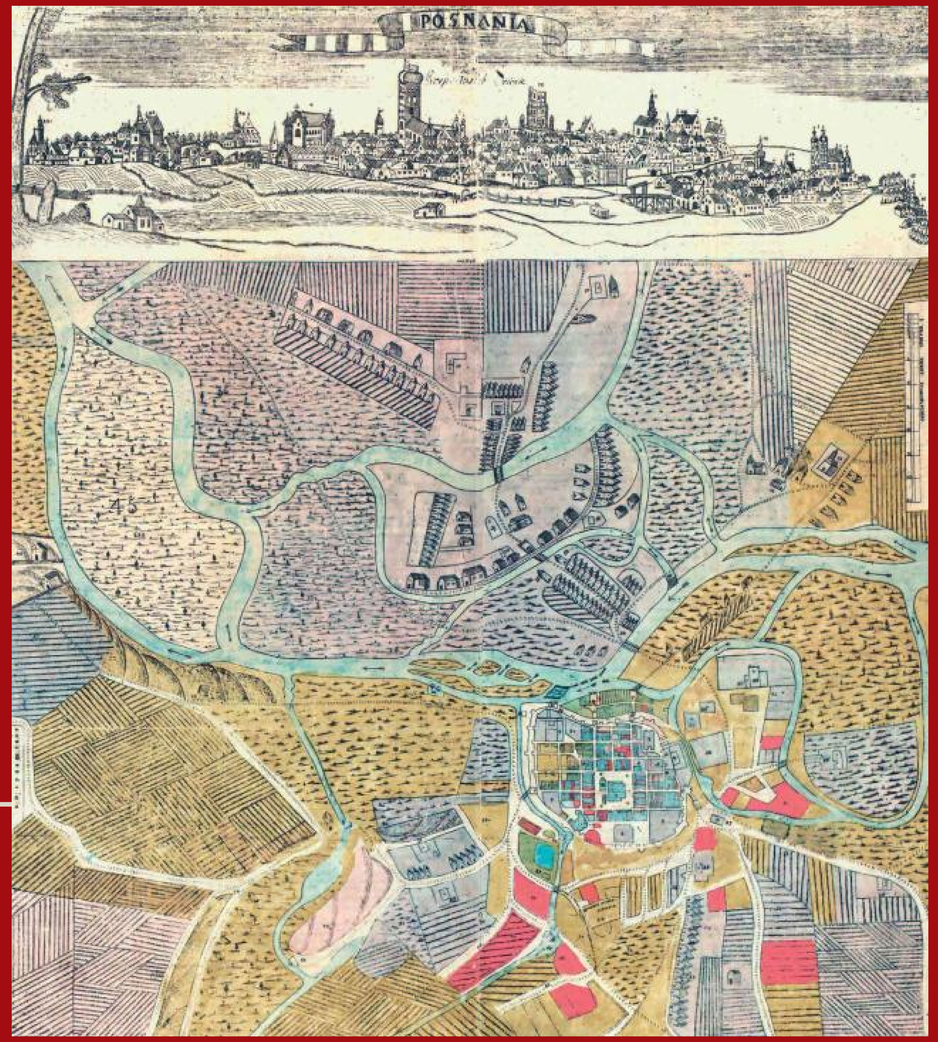

Plan Poznania z widokiem miasta autorstwa Jana Rzepeckiego. Zbiory Archiwum Państwowego w Poznaniu.

The city plan of Poznan with the landscape created by John (Jan) Rzepecki. From the collection of State Archive in Poznan.

Z nowomarchijskiego miasta Kostrzyna nad Odrą pochodziło kilkoro obywateli Poznania. Wśród nich był wspomniany w roku 1594 Sebastianus Martin (Kostrinen / Marchiae Brandenburgensis).

From the Neumark city of Küstrin some citizens can be found in Poznan. Among them was, mentioned in 1594, Sebastianus Martin (Kostrinen / Marchiae Brandenburgensis).

Relikwiarz na głowę św. Sabiny. Dzieło poznańskiego złotnika Piotra Gelhora, 1510 r. (kopia). Zbiory Muzeum Narodowego w Poznaniu.

A reliquary for the Saint Sabina's head. Work of Poznanian goldsmith, Peter (Piotr) Gelhor, 1510 (a copy). From the collection of National Museum in Poznan.

Daniel Petzold, *Kostrzyń nad Odrą*, 1710-1715. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim.

Daniel Petzold, *Cüstrin In der Neumarck*, ca. 1710-1715. From the collection of Zbigniew Herbert Voivodeship and Municipal Public Library in Gorzow Wielkopolski.

Międzynarodowy Kongres Nauk Historycznych, obradujacy w Poznaniu w dniach 21-27 sierpnia 2022 r., to wielka okazja do zaprezentowania zbiorów Archiwum Państwowego, które dokumentują międzynarodowe kontakty Poznania w okresie przedrozbiorowym (do 1793 r.). Recepcja europejskiego wzorca prawnego (prawa magdeburskiego) w Wielkopolsce, w Królestwie Polskim w XIII i następnych stuleciach, to przykład jak w społeczeństwie stanowym kształtowały się relacje polsko-europejskie. Próbując zilustrować te powiązania wybraliśmy archiwalia Poznania stolicy Wielkopolski – jednej z prowincji Królestwa Polskiego. Różnorakie materiały (listy, świadectwa dobrego urodzenia, przyjęcia do prawa miejskiego, ikonografia, kartografia, pieczęcie, wyroby artystyczne, itd.) doskonale dokumentują obecność Poznania w Europie oraz Europejczyków w Poznaniu. Serdecznie zapraszamy do obejrzenia wystawy Europejskie Korzenie Poznania, dokumentującej tę bliskość w europejskiej przestrzeni kulturowej, gospodarczej i społecznej…

The 23rd International Congress of Historical Sciences in Poznan, taking place from 21 to 27 August 2022, is an excellent opportunity to present some of the collections of the State Archive of Poznan, which document international connections of the city in the pre-Partition period (to 1793).
The reception of European legal order (Magdeburg Law) in Greater Poland, the Kingdom of Poland in the 13th and following centuries is an example of the formation of Polish-European relations in a hierarchial society. When trying to illustrate these associations the archivals of Poznan have been chosen – a capital of Greater Poland and part of the Kingdom of Poland. Diverse materials (notes, letters of good parentage, registers of admission to the municipal law, iconography, cartography, seals, artistical works etc.) can brilliantly show the presence of Poznan in Europe and the Europeans in Poznan. You are cordially invited to examine this exhibit, European Roots of Poznan: demonstrating the closeness to the European cultural, commercial and societal space.

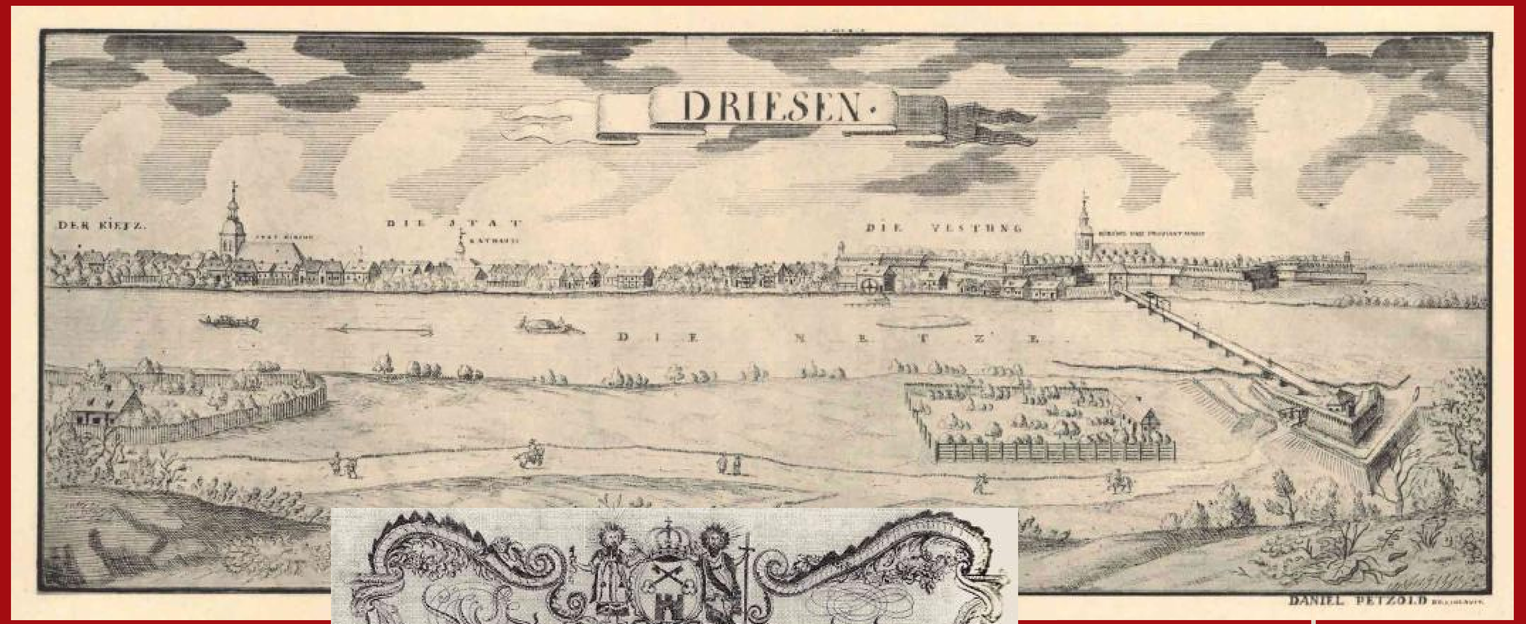

Daniel Petzold. Widok Drezdenka nad Notecią (Drizen) z lat 1710-1715. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wielkopolskim.

Daniel Petzold, Driesen, ca. 1710-1715. From the collection of Zbigniew Herbert Voivodeship and Municipal Public Library in Gorzow Wielkopolski.

Widok Poznania na świadectwie dobrego urodzenia.

The city landscape of Poznan on a letter of good parentage.

Europejskie Korzenie Poznania

Scenariusz wystawy
Jakub Lejko

Współpraca i konsultacje
prof. dr hab. Przemysław Biskupski, Tomasz Balcerek (zdjęcia), Ryszard Petorski, prof. dr hab. Rafał Witkowski, dr Przemysław Wojciechowski

Opracowanie graficzne i skład komputerowy
Agnieszka Jankowska, Agrya +, tel. 501 44 12 00

ARCHIWA PAŃSTWOWE
ARCHIWUM PAŃSTWOWE W POZNANIU

NACZELNA DYREKCJA ARCHIWÓW PAŃSTWOWYCH

Muzeum Narodowe w Poznaniu